

عنوان مقاله:

فیاض لاهیجی و قرائتی متفاوت از نظریه صور مرتسمه ابن سینا

محل انتشار:

دوفصلنامه حکمت سینوی (مشکوه النور)، دوره 25، شماره 65 (سال: 1400)

تعداد صفحات اصل مقاله: 26

نویسندگان:

محمود رضا مهاجری - دانشجوی دکتری گروه فلسفه و کلام اسلامی، واحد تهران مرکزی، دانشگاه آزاد اسلامی، تهران، ایران. tohajeri@gmail.com

عزیزالله افشار کرمانی - دانشیار گروه فلسفه و کلام اسلامی، واحد تهران مرکزی، دانشگاه آزاد اسلامی، تهران، ایران. k.afshar.a@gmail.com

خلاصه مقاله:

علم الهی به مخلوقات پیشاز خلقت آنها، یکی از پیچیده ترین مباحث الهیات در باب صفات خداوند متعال محسوب می شود که درباره آن، نظرات گوناگونی مطرح شده است. یکی از معروفترین این نظریات، نظریه صور مرتسمه ابن سیناست که در این مقاله، قرائت محقق لاهیجی از آن را بررسی و تحلیل می کنیم. محقق لاهیجی، ابتدا قرائت مشهور ابن سینا درباره صور مرتسمه را پذیرفته است که بنابر این قول، خداوند متعال قبل از آفرینش اشیا، به آنها به واسطه صور مرتسمه ای علم دارد که قائم به ذات الهی هستند و این علم، فعلی و از لوازم ذات است. فلاسفه و متکلمین اسلامی پساز بوعلی سینا بر این نظر، انتقادات مختلفی وارد کرده اند؛ لذا محقق لاهیجی قرائتی متفاوت را درباره نظریه صور مرتسمه به دست داده است تا از اشکالات این نظریه رهایی یابد. به عقیده وی علم اجمالی، عین علم تفصیلی است و این تفصیل در تحلیل ذهن آدمی ریشه دارد؛ وگرنه علم خداوند متعال، عین ذات وی و از نوع واحد و بسیط است و به همین جهت، قرائت متفاوت محقق لاهیجی به نظریه علم اجمالی درعین علم تفصیلی ملاصدرا نزدیک می شود.

کلمات کلیدی:

علم پیشین الهی به غیر، علم اجمالی، صور مرتسمه، ابن سینا، لاهیجی

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/1385607>

